

รายการที่เกี่ยวข้องกัน

กฎหมายและเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

1

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535
มาตรา 89/12

2

ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 21/2551
เรื่อง หลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน
ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2551

3

ประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ เรื่อง การเปิดเผย
ข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในรายการ
ที่เกี่ยวข้องกัน พ.ศ. 2546 ลงวันที่ 19 พฤศจิกายน 2546

หลักการและเหตุผล

เพื่อป้องกัน
**conflict of
interest**

ทำได้โดย

- ต้องโปร่งใส เป็นธรรม / ประโยชน์สูงสุด เสมือนทำกับบุคคลอื่น
- รายการขนาดใหญ่ ผู้ถือหุ้นเป็นผู้พิจารณา
- เป็นไปตามขั้นตอนที่ถูกต้อง
- กรรมการและผู้บริหารต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และหลัก **fiduciary duties**

รายการที่เกี่ยวข้องกัน ("RPT")

บริษัทจดทะเบียน หรือ
บริษัทย่อย

บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน

- กรรมการ / ผู้บริหาร
- ผู้ถือหุ้นรายใหญ่
- ผู้มีอำนาจควบคุม++
- ผู้ที่จะเป็นกรรมการ/
ผู้บริหาร/บุคคลที่มีอำนาจ
ควบคุมกิจการ
- ผู้ที่เกี่ยวข้อง/ญาติสนิท

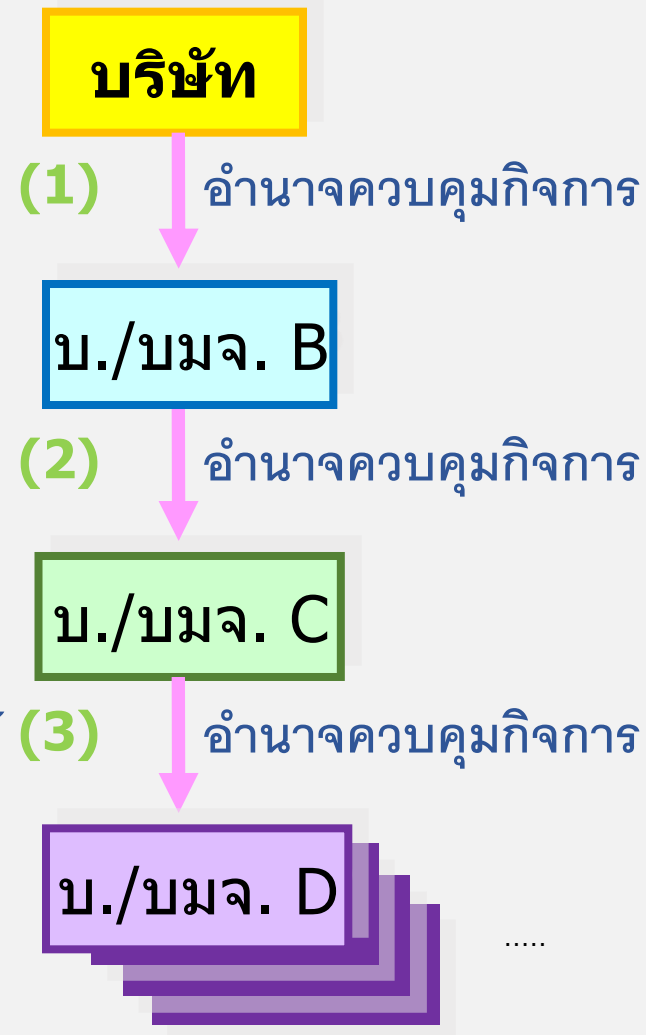
- นิติบุคคลที่มีผู้ถือหุ้นรายใหญ่
หรือบุคคลที่มีอำนาจควบคุม
กิจการเป็นบุคคลข้างต้น

++ รวม (1) กรรมการ และคู่สมรสและบุตร (ไม่บรรลุนิติภาวะ) และ (2) นิติบุคคลที่ (1) มีอำนาจควบคุมกิจการ

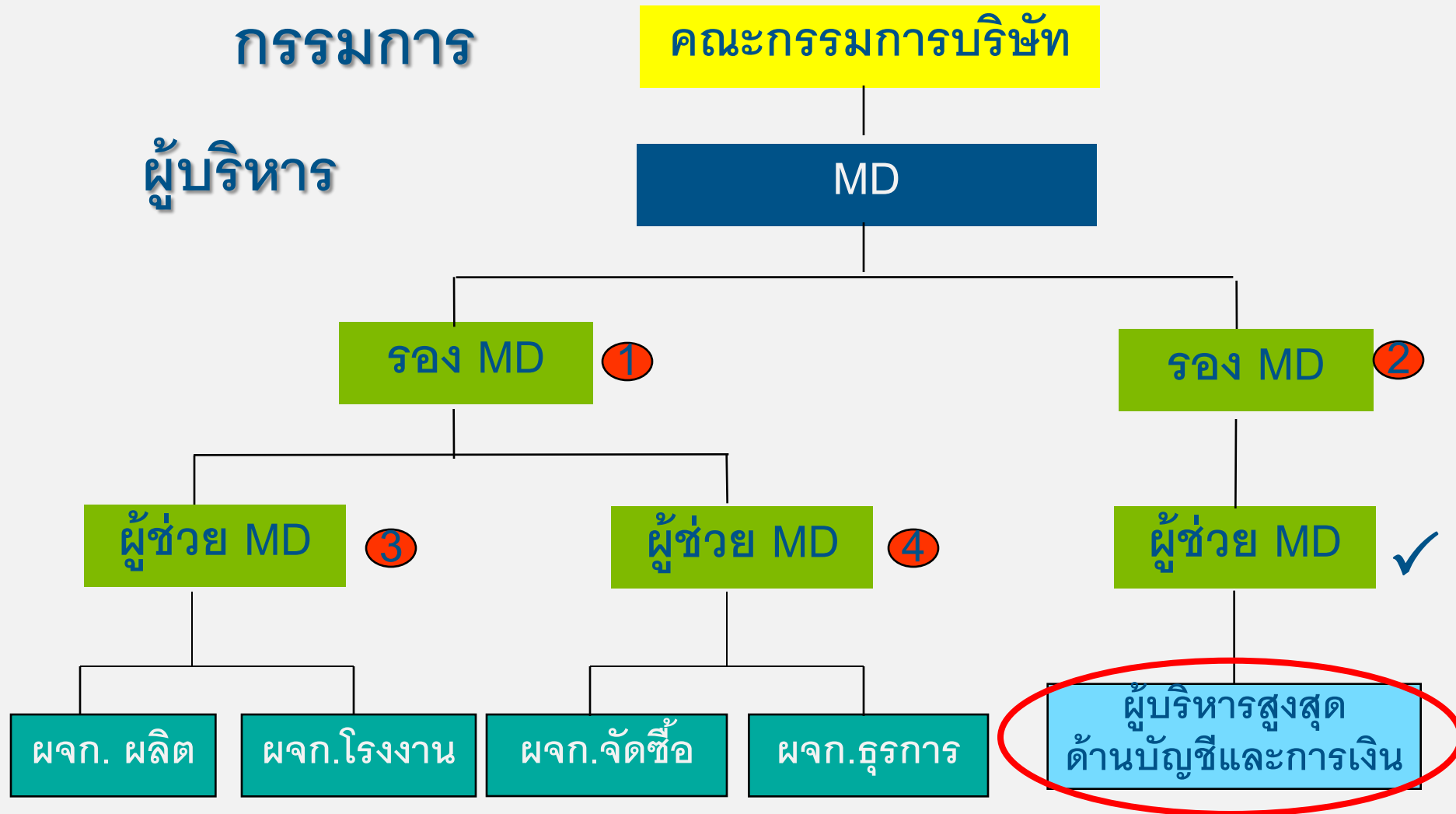
นิยาม - บริษัทย่อย

บริษัทย่อย หมายถึง

- (1) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
ที่บริษัทมี อำนาจควบคุมกิจการ
- (2) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชน
จำกัดที่บริษัทย่อยตาม (1)
มีอำนาจควบคุมกิจการ
- (3) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด
ที่อยู่ภายใต้อำนาจควบคุมกิจการต่อ
เป็นทอด ๆ โดยเริ่มจากการอยู่ภายใต้
อำนาจควบคุมกิจการของบริษัทย่อย
ตาม (2)

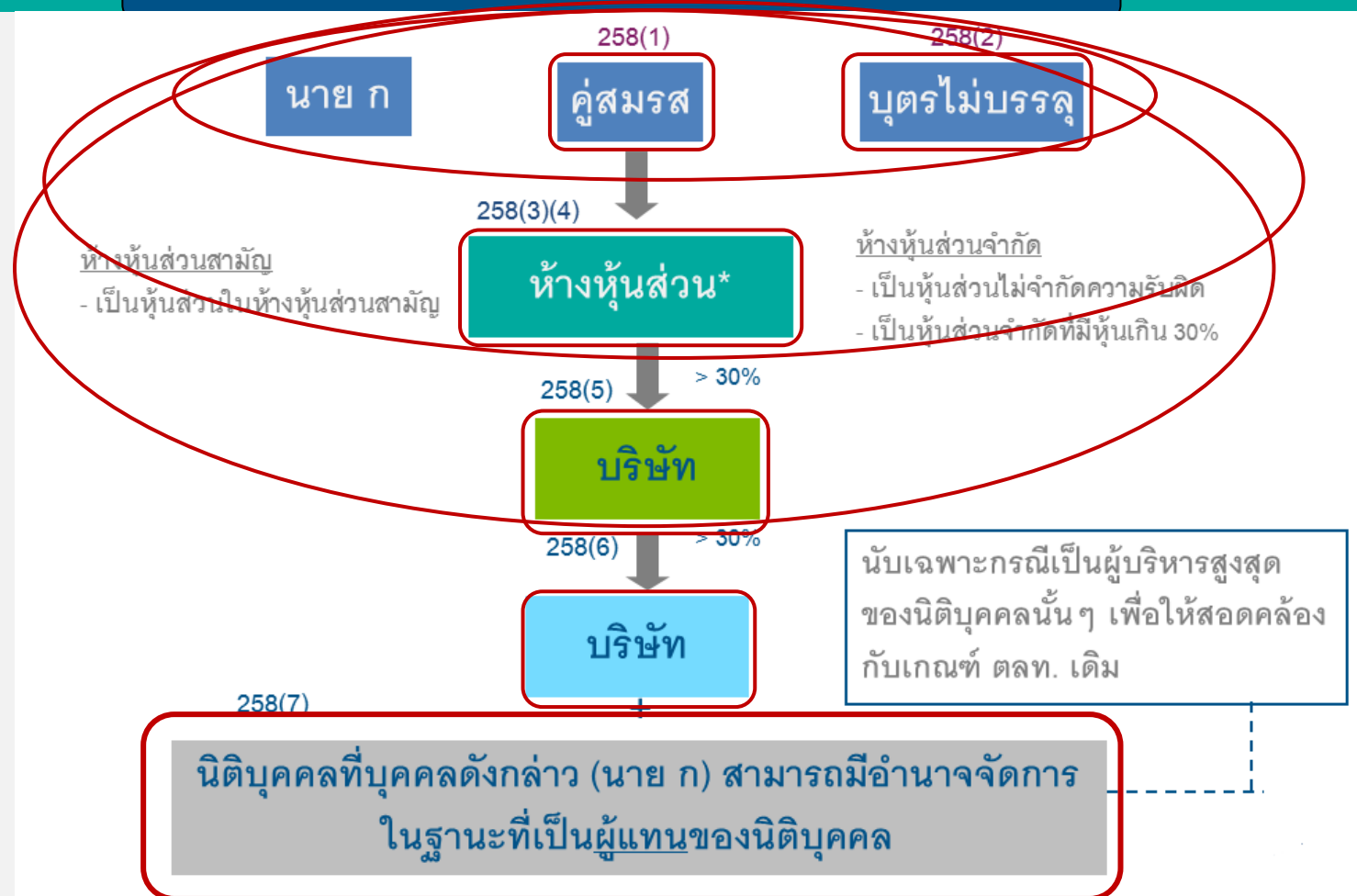
นิยาม - ผู้บริหาร

นิยาม - ผู้ถือหุ้นใหญ่

ผู้ถือหุ้นใหญ่ : ผู้ถือหุ้น > 10% รวมผู้ที่เกี่ยวข้อง

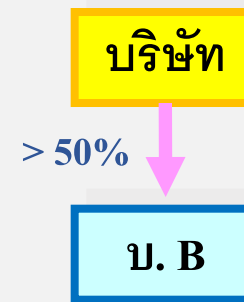
บุคคล ม. 258 ของ พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ เดิม

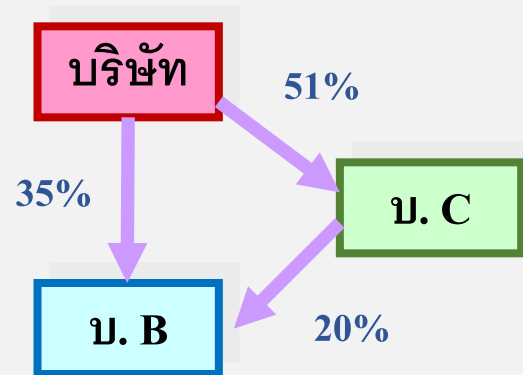
นิยาม - อำนาจควบคุมกิจการ

อำนาจควบคุมกิจการ

(1) ถือหุ้น > 50% ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมด

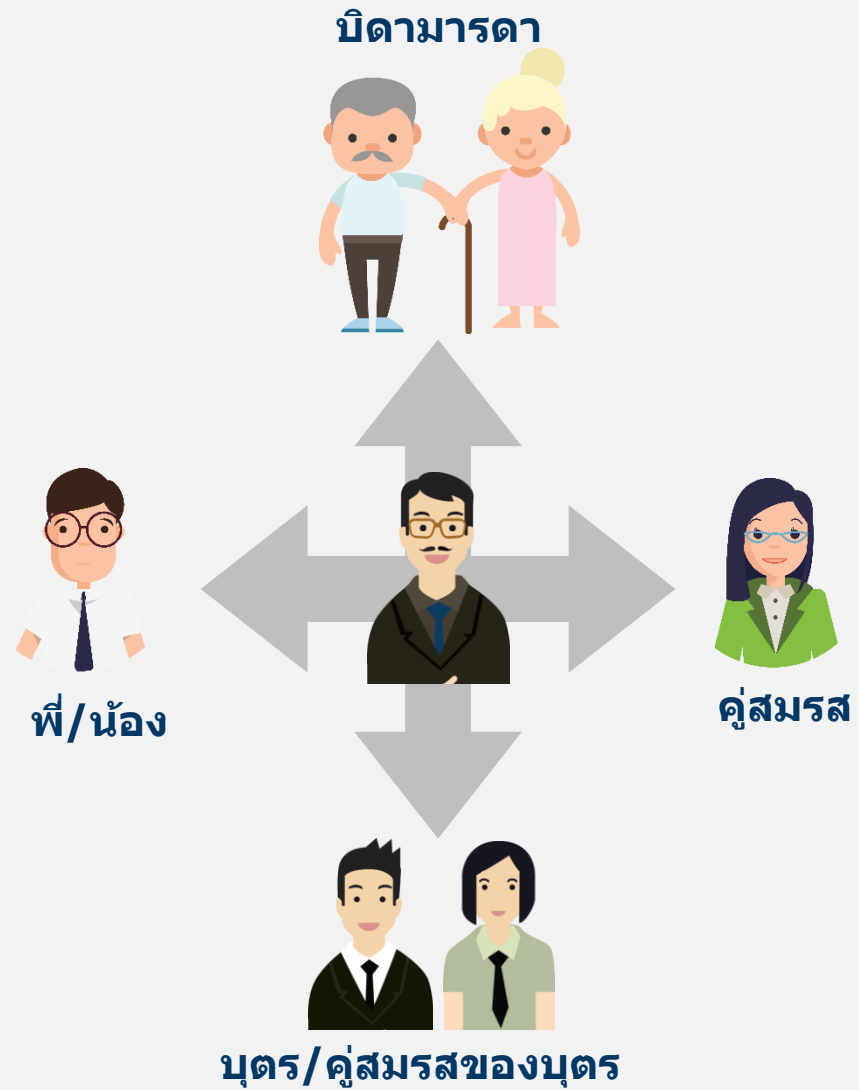
(2) มีอำนาจควบคุมเสียงส่วนใหญ่ ในที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยตรงหรือโดยอ้อม

(3) มีอำนาจควบคุมการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ ตั้งแต่กึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

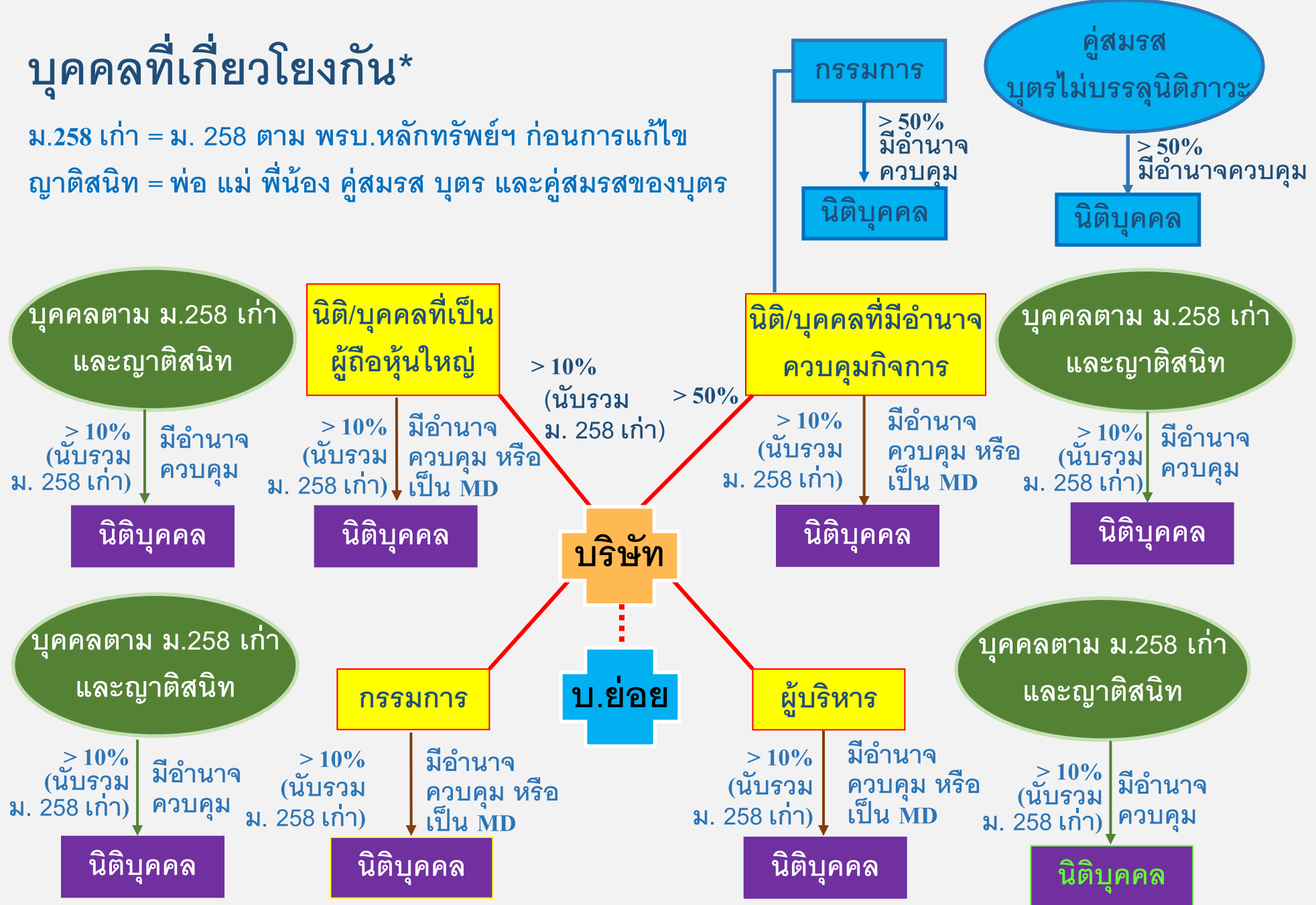

นิยาม-ญาติสนิท

บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน*

ม.258 เก่า = ม. 258 ตาม พรบ.หลักทรัพย์ฯ ก่อนการแก้ไข
 ญาติสนิท = พ่อ แม่ พี่น้อง คู่สมรส บุตร และคู่สมรสของบุตร

* แผนภาพนี้ใช้เพื่อการอธิบาย โดยสังเขป เท่านั้น ดังนั้น โปรดอ้างอิงจากประกาศที่เกี่ยวข้องด้วย

การวัดขนาดรายการ

การวัดขนาดรายการ : มูลค่าขั้นต่ำ VS Net intangible asset (NTA) (เลือกตัวที่สูงกว่า)

NTA = สินทรัพย์รวม - สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - หนี้สิน - ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม
ใช้ตัวเลขในงบการเงินรวมล่าสุดของ บจ.

ขนาดรายการ	มูลค่าขั้นต่ำ*	% NTA*
เล็ก 	$X \leq 1$ ลบ.	$X \leq 0.03\%$ NTA
กลาง 	$1 \text{ ลบ.} < X < 20 \text{ ลบ.}$	$0.03\% < X < 3\%$ NTA
ใหญ่ 	$X \geq 20$ ลบ.	$X \geq 3\%$ NTA

* เลือกตัวที่สูงกว่า

ตัวอย่างการวัดขนาดรายการ

- สมมติให้ บมจ. AA มี NTA เท่ากับ 2,000 ล้านบาท

ขนาดรายการ	มูลค่าขั้นต่ำ*	NTA = 2,000 ลบ.		% NTA*
		%	มูลค่า	
เล็ก	$X \leq 1$ ลบ.	$X \leq 0.03\%$	$X \leq 0.6$ ลบ.	$X \leq 1$ ลบ.
กลาง	1 ลบ. $< X < 20$ ลบ.	$0.03\% < X < 3\%$	$0.6 < X < 60$ ลบ.	$1 < X < 60$
ใหญ่	$X \geq 20$ ลบ.	$X \geq 3\%$	$X \geq 60$ ลบ.	$X \geq 60$ ลบ.

- หาก บมจ. AA จะทำรายการที่เกี่ยวข้องกันกับผู้ถือหุ้นใหญ่โดยมีมูลค่ารายการเท่ากับ **50 ล้านบาท** จะเข้าข่ายเป็น**ขนาดกลาง**

การดำเนินการตามขนาด : กรณีรายการที่เกี่ยวข้องกัน

ขนาดรายการ

เล็ก

$X \leq 1$ ลบ.
หรือ
 $X \leq 0.03\%$

- ฝ่ายจัดการดำเนินการได้เลย

กลาง

1 ลบ. $< X < 20$ ลบ.
หรือ
 $0.03\% < X < 3\%$

- เปิดเผยสารสนเทศต่อ SET
- ขออนุมัติ Board

ใหญ่

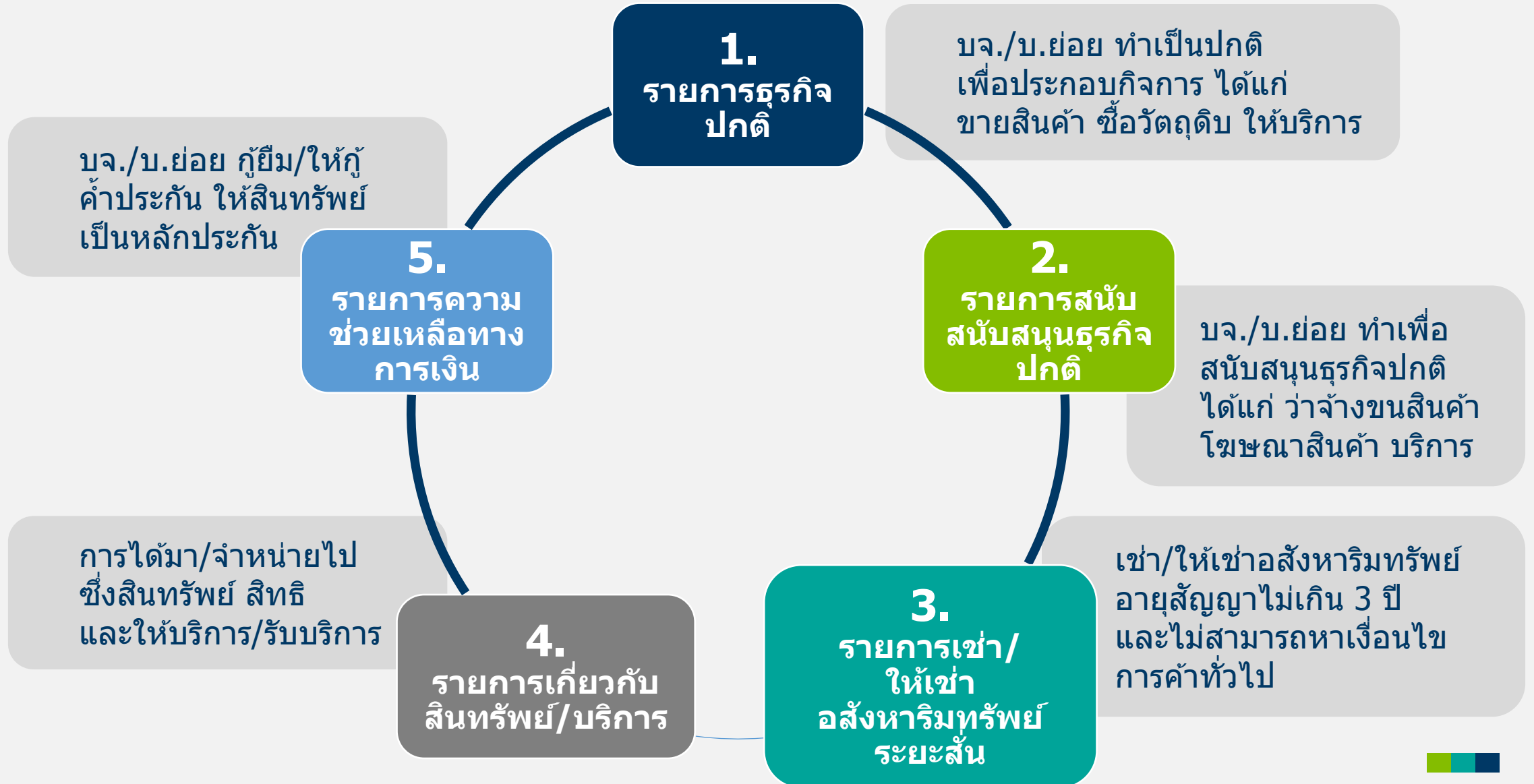
$X \geq 20$ ลบ.
หรือ
 $X \geq 3\%$

- เปิดเผยสารสนเทศต่อ SET
- ขออนุมัติ Board
- ขออนุมัติผู้ถือหุ้น
- มี IFA ให้ความเห็น

การดำเนินการ

ยกเว้น รายการที่มีข้อตกลงทางการค้าเสมือนการทำรายการกับบุคคลภายนอกสามารถขออนุมัติหลักการจาก Board ได้ [มาตรา 89/12(1)]
(คำแนะนำ : หนังสือเวียนที่ ก.ล.ต.จ.(ว) 38/2551)

ประเภทรายการที่เกี่ยวข้องกัน

ประเภทที่ 1 รายการธุรกิจปกติ

ตัวอย่างเช่น

- ซื้อวัตถุดิบ
- ขายสินค้า
- ซื้อสินค้าเพื่อนำไปขายต่อ
- รายการทางการค้าของสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตเป็นการทั่วไป

รายการธุรกิจปกติ

เงื่อนไขการดำเนินการ

Yes

No

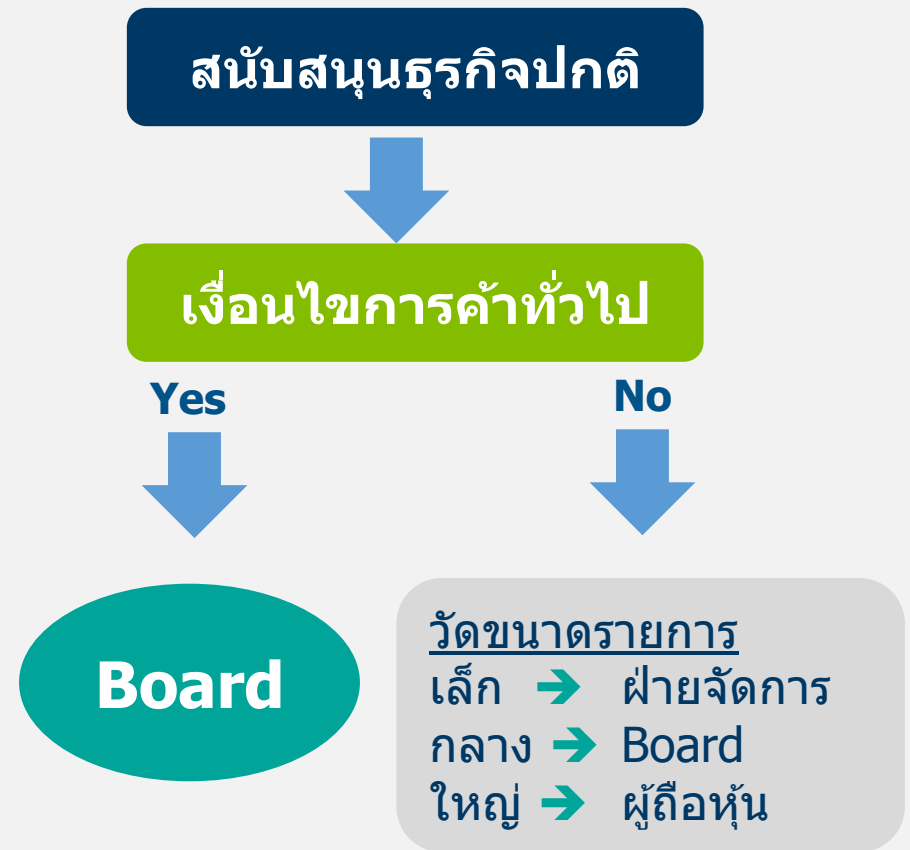

Board

ขนาดรายการ

- เล็ก → ฝ่ายจัดการ
- กลาง → Board
- ใหญ่ → ผู้ถือหุ้น

ประเภทที่ 2 รายการสนับสนุนธุรกิจปกติ

เงื่อนไขการค้าทั่วไป

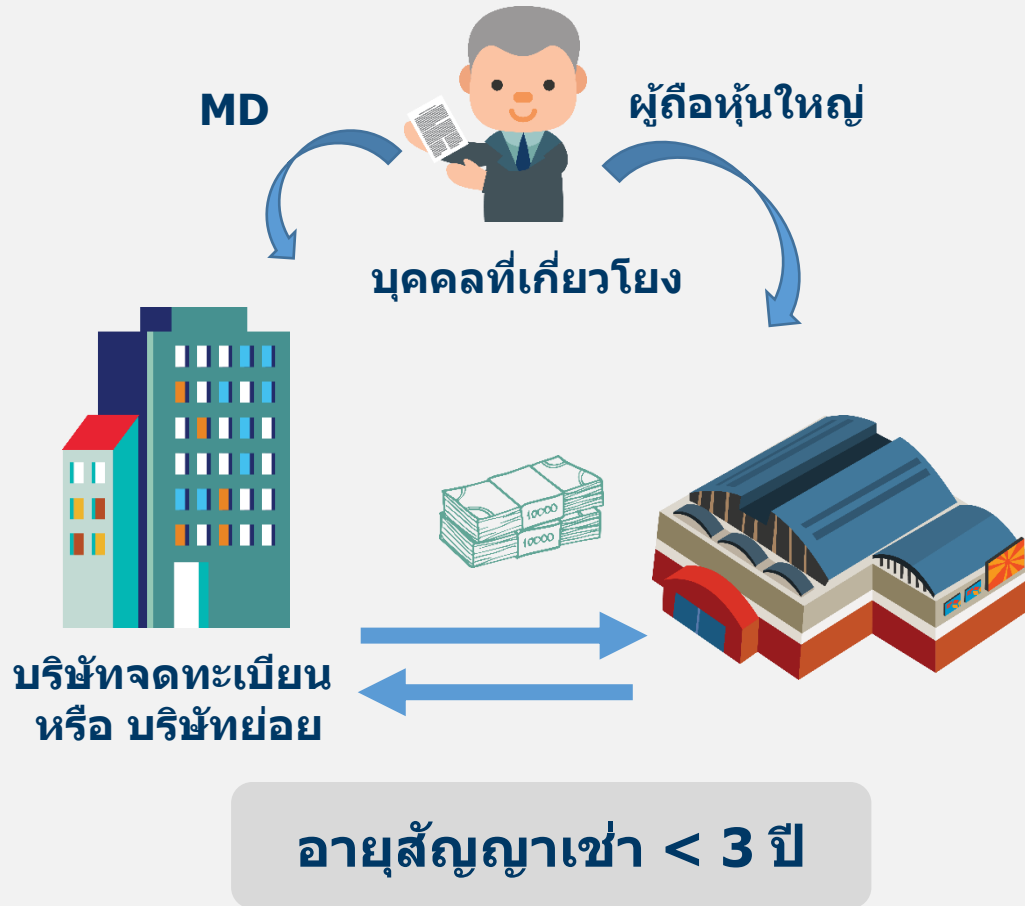
เงื่อนไขการค้าทั่วไป

เงื่อนไขการค้าที่มีราคาและเงื่อนไข (และข้อตกลงอื่นๆ) ที่เป็นธรรมและไม่ก่อให้เกิดการถ่ายเทผลประโยชน์ ซึ่งรวมถึง

1. ราคาและเงื่อนไข **ไม่ต่าง** จากที่ บริษัท ได้รับจาก/ให้กับบุคคลทั่วไป
2. ราคาและเงื่อนไข **ไม่ต่าง** จากที่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ได้รับจาก/ให้กับบุคคลทั่วไป
3. ราคาและเงื่อนไขที่แสดงได้ว่าผู้ประกอบการธุรกิจในลักษณะทำนองเดียวกันให้กับบุคคลทั่วไป
4. มีลักษณะและราคาและเงื่อนไขเป็น มาตรฐาน หาได้ง่ายในตลาด มีมูลค่าอ้างอิงชัดเจน
5. อัตรากำไรขั้นต้นและเงื่อนไข **ไม่ต่าง** จากที่ บริษัท ได้รับ/หรือ ที่ บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ได้รับจากบุคคลทั่วไป (กรณีสินค้า/บริการมีลักษณะเฉพาะ หรือเป็น job order)

ประเภทที่ 3 เช่า/ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ระยะสั้น

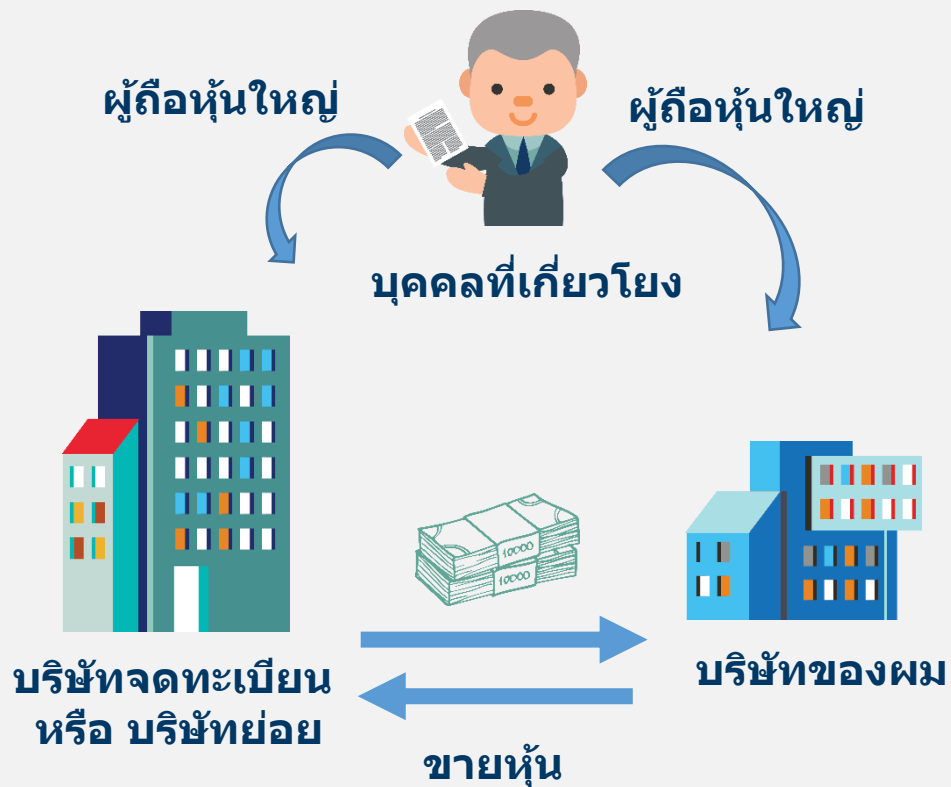
วัดขนาดรายการ

เล็ก → ฝ่ายจัดการ

กลาง → เปิดเผย

ใหญ่ → Board

ประเภทที่ 4 ทรัพย์สินหรือบริการ

วัดขนาดรายการ

เล็ก → ฝ่ายจัดการ

กลาง → Board

ใหญ่ → ผู้ถือหุ้น

ประเภทที่ 5 การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน

กรณีที่ 1

คำนวณมูลค่า จากเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมเงิน หรือมูลค่าค้ำประกัน หรือมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

วัดขนาดรายการ

$X < 3\% \text{NTA} / 100$ ลบ. (ค่าต่ำ) → Board

$X \geq 3\% \text{NTA} / 100$ ลบ. (ค่าต่ำ) → ผู้ถือหุ้น

ตัวอย่างการคำนวณ

บมจ. BB มี NTA เท่ากับ 5,000 ลบ.

$3\% \text{NTA} = 150$ ลบ. : 100 ลบ. → ค่าต่ำคือ 100 ลบ.

หากปล่อยกู้ < 100 ลบ. ต้องขออนุมัติจาก → Board

หากปล่อยกู้ ≥ 100 ลบ. ต้องขออนุมัติจาก → ผู้ถือหุ้น

บมจ. CC มี NTA เท่ากับ 2,000 ลบ.

$3\% \text{NTA} = 60$ ลบ. : 100 ลบ. → ค่าต่ำคือ 60 ลบ.

หากปล่อยกู้ < 60 ลบ. ต้องขออนุมัติจาก → Board

หากปล่อยกู้ ≥ 60 ลบ. ต้องขออนุมัติจาก → ผู้ถือหุ้น

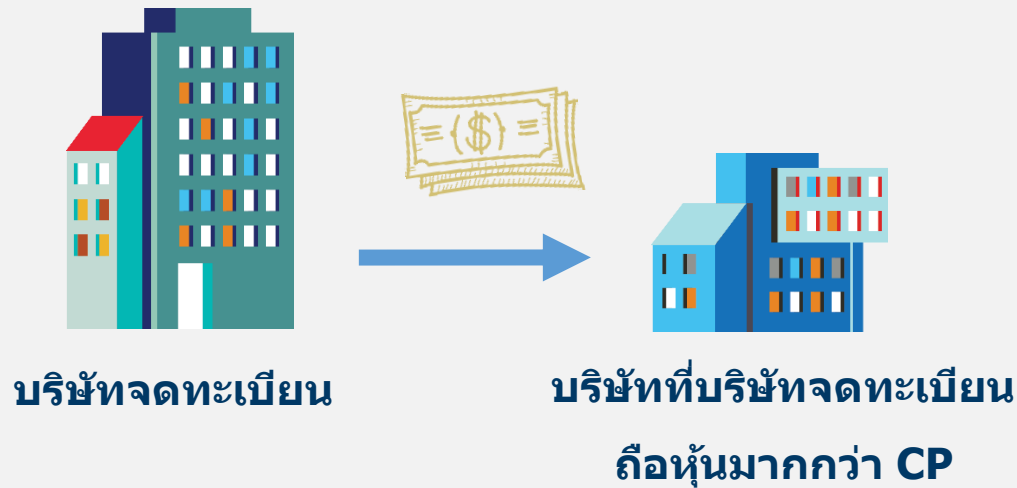
สมมติว่า บมจ. BB และ บมจ. CC ปล่อยกู้แก่กิจการที่เกี่ยวข้องเท่ากันคือ **90** ลบ.

บมจ. BB ต้องขออนุมัติจาก → Board / บมจ. CC ต้องขออนุมัติจาก → ผู้ถือหุ้น

ประเภทที่ 5 การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน

กรณีที่ 2

คำนวณมูลค่า จากเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้ยืมเงิน
หรือมูลค่าค้ำประกัน หรือมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

วัดขนาดรายการ

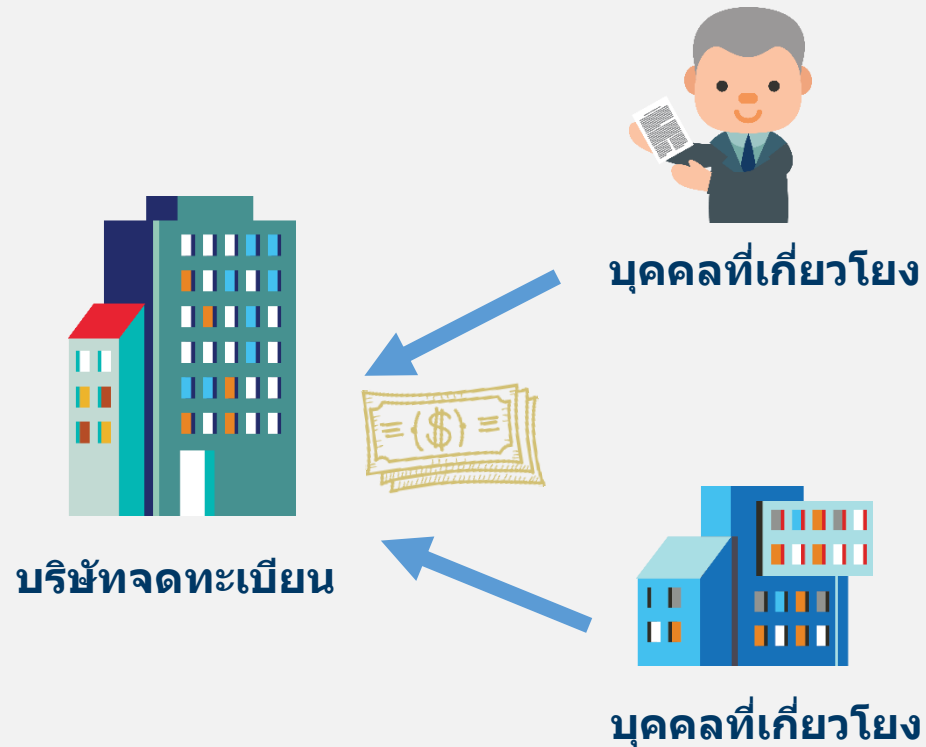
เล็ก → ฝ่ายจัดการ

กลาง → Board

ใหญ่ → ผู้ถือหุ้น

ประเภทที่ 5 การรับความช่วยเหลือด้านการเงิน

คำนวณเฉพาะสิ่งตอบแทนที่ต้องจ่ายให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง

วัดขนาดรายการ

เล็ก → ฝ่ายจัดการ

กลาง → Board

ใหญ่ → ผู้ถือหุ้น

รายการที่ได้รับยกเว้น (พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ)

มาตรา 89/12 การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน ต้องได้รับอนุมัติจาก
ที่ประชุมผู้ถือหุ้น เว้นแต่

(1) ธุรกรรมที่เป็นข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชน
จะพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรอง
ทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการ ผู้บริหาร
หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี และเป็นข้อตกลงทางการค้า
ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ หรือเป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการ
อนุมัติไว้แล้ว

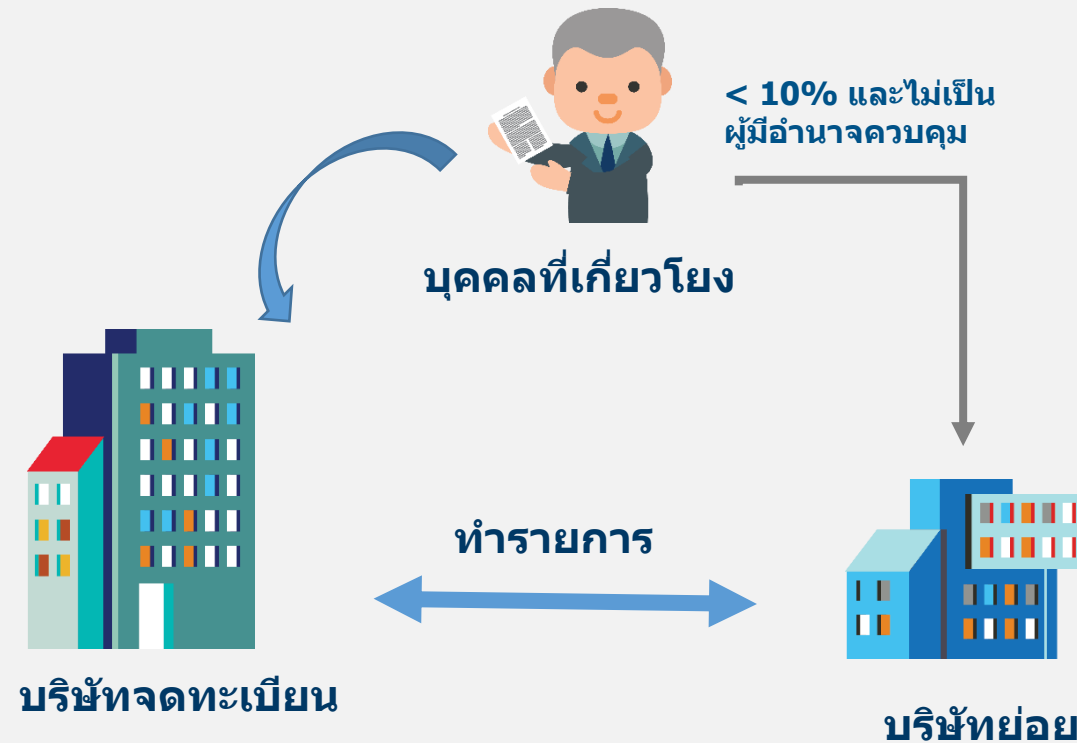
รายการที่ได้รับยกเว้น (พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ฯ)

- (2) การให้กู้ยืมเงินตามระเบียบสงเคราะห์พนักงานและลูกจ้าง
- (3) ธุรกิจที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งของบริษัท หรือคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย มีสถานะเป็น
  - (ก) บ.ย่อยที่บริษัทจดทะเบียนถือหุ้นไม่น้อยกว่า 90%
  - (ข) บ.ย่อย ที่กรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องถือหุ้น หรือมีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ไม่เกินจำนวน อัตรา หรือมีลักษณะตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด
- (4) ธุรกิจในประเทศ หรือที่มีมูลค่าไม่เกินจำนวนหรืออัตรา ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

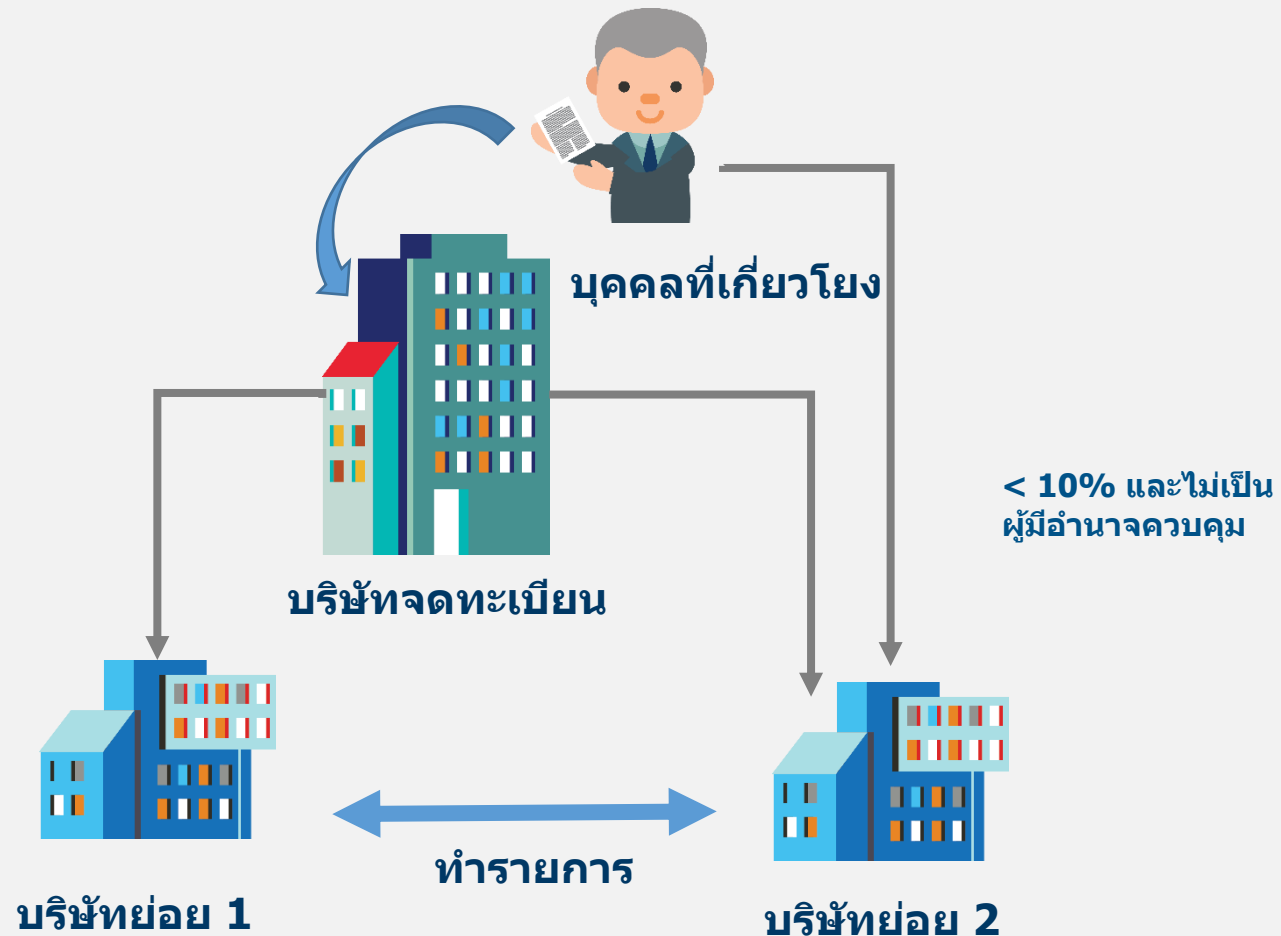
รายการที่ได้รับยกเว้น (ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ)

(1) รายการกับบริษัทย่อยที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันถือหุ้นไม่เกิน 10%

รายการที่ได้รับยกเว้น (ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ)

2) รายการระหว่างบริษัทย่อยที่บุคคลที่เกี่ยวข้องกันถือหุ้นไม่เกิน 10%

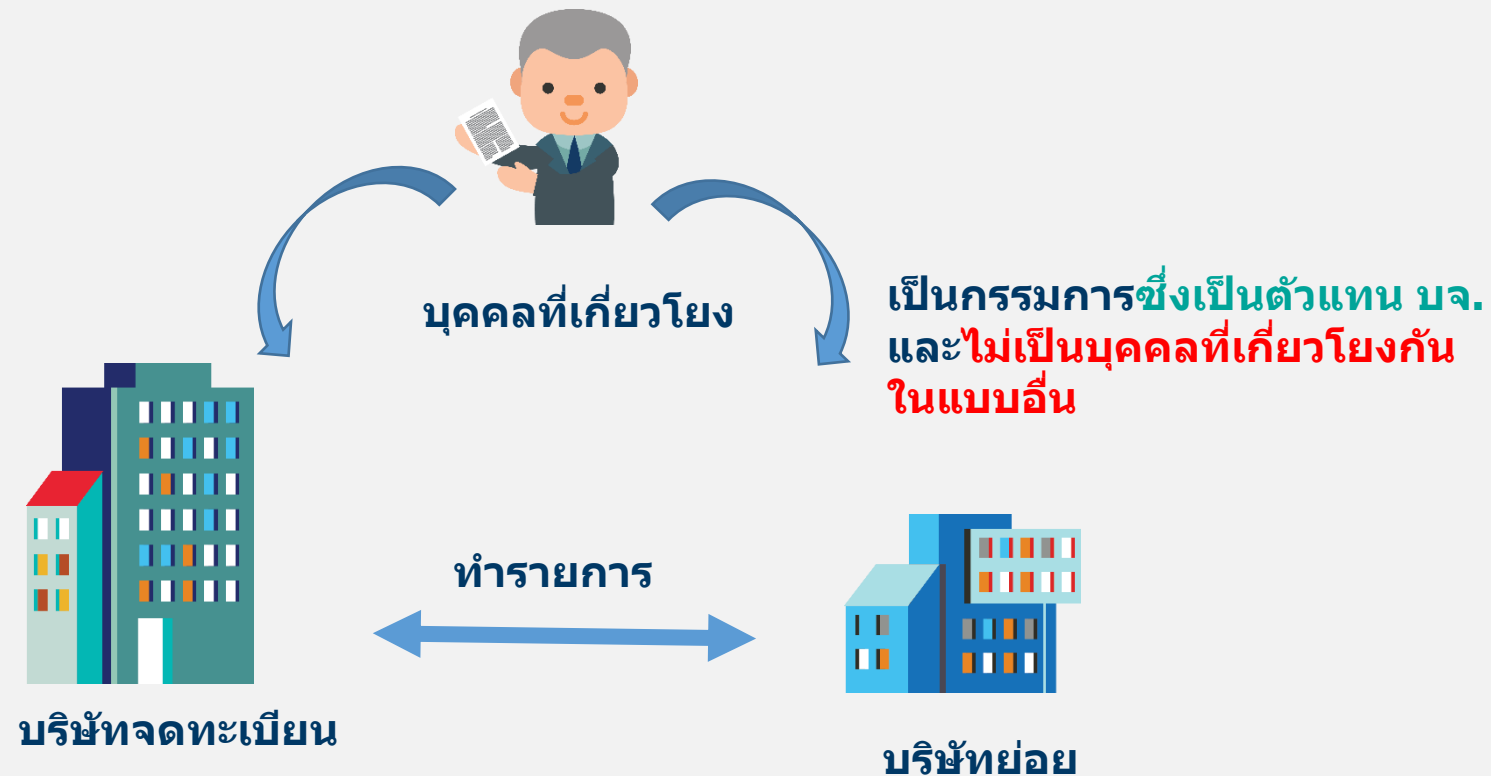
รายการที่ได้รับยกเว้น (ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ)

(3) การออกหลักทรัพย์ใหม่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกัน ตามเงื่อนไข ดังนี้

- เพื่อโอนต่อให้บุคคลอื่น โดย
  - ราคาของหลักทรัพย์ที่ออกไม่ต่ำกว่าราคาตลาด
  - ไม่เพิ่มส่วนได้เสียของบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน
- **Right Offering** (ได้ตามสิทธิและส่วนในฐานะผู้ถือหุ้น)
- **Underwriter** โดยวิธีรับประกันผลการจำหน่าย
- **ESOP**

รายการที่ได้รับยกเว้น (ประกาศตลาดหลักทรัพย์ฯ)

(4) รายการระหว่าง บจ./ บ.ย่อย กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกันที่เป็นนิติบุคคลที่ บจ. ส่งตัวแทนเข้าไปเป็นผู้บริหาร (MD) ในฐานะผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว

(5) รายการที่เป็นธรรมและไม่เป็นการถ่ายเทผลประโยชน์

สรุป : รายการที่เกี่ยวข้อง

1. การทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง จะดำเนินการเช่นใด
ต้องพิจารณา **ประเภทรายการ** และ **ขนาดรายการ**
2. ขนาดรายการ : พิจารณาจาก ค่า **สูง** ของ **NTA** หรือ **มูลค่า**
3. การนับรวมขนาดรายการย้อนหลัง 6 เดือน ให้พิจารณา
แยกรายการ ตาม **บุคคลที่เกี่ยวข้อง**

Flow การทำรายการสำคัญที่อาจกระทบผู้ถือหุ้น

ตัวอย่าง

“ ตัวอย่างการบรรยายต่อไปนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประกอบความเข้าใจในเนื้อหาการบรรยายเท่านั้น หากในทางปฏิบัติปรากฏข้อเท็จจริง พฤติการณ์ หรือเงื่อนไขแวดล้อมเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงไป ย่อมไม่อาจอ้างอิงคำตอบตามตัวอย่างนี้ได้ อย่างไรก็ตาม ในการบริหารกิจการ ผู้บริหาร และ คณะกรรมการบริษัท จะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริษัท จึงอาจใช้ดุลยพินิจ ได้ตามความเหมาะสมแล้วแต่กรณี โดยยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตตามที่กฎหมายกำหนด”

Case study การคำนวณรายการได้มาฯ และรายการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทจดทะเบียนซื้อที่ดินริมทะเลจาก บริษัท AB1 มูลค่า 120 ลบ.เพื่อก่อสร้างโรงแรมแห่งใหม่ โดยมีมูลค่าการก่อสร้าง 480 ลบ.

บริษัทจดทะเบียน

ซื้อที่ดิน 120 ลบ. จาก AB1
มูลค่าก่อสร้างโรงแรม 480 ลบ.

บริษัท AB1

	<u>ถือหุ้น</u>	<u>กรรมการ</u>	<u>ผู้บริหาร</u>
นายสนั่น	15%	✓	CEO
นายสมใจ	12%	✓	-

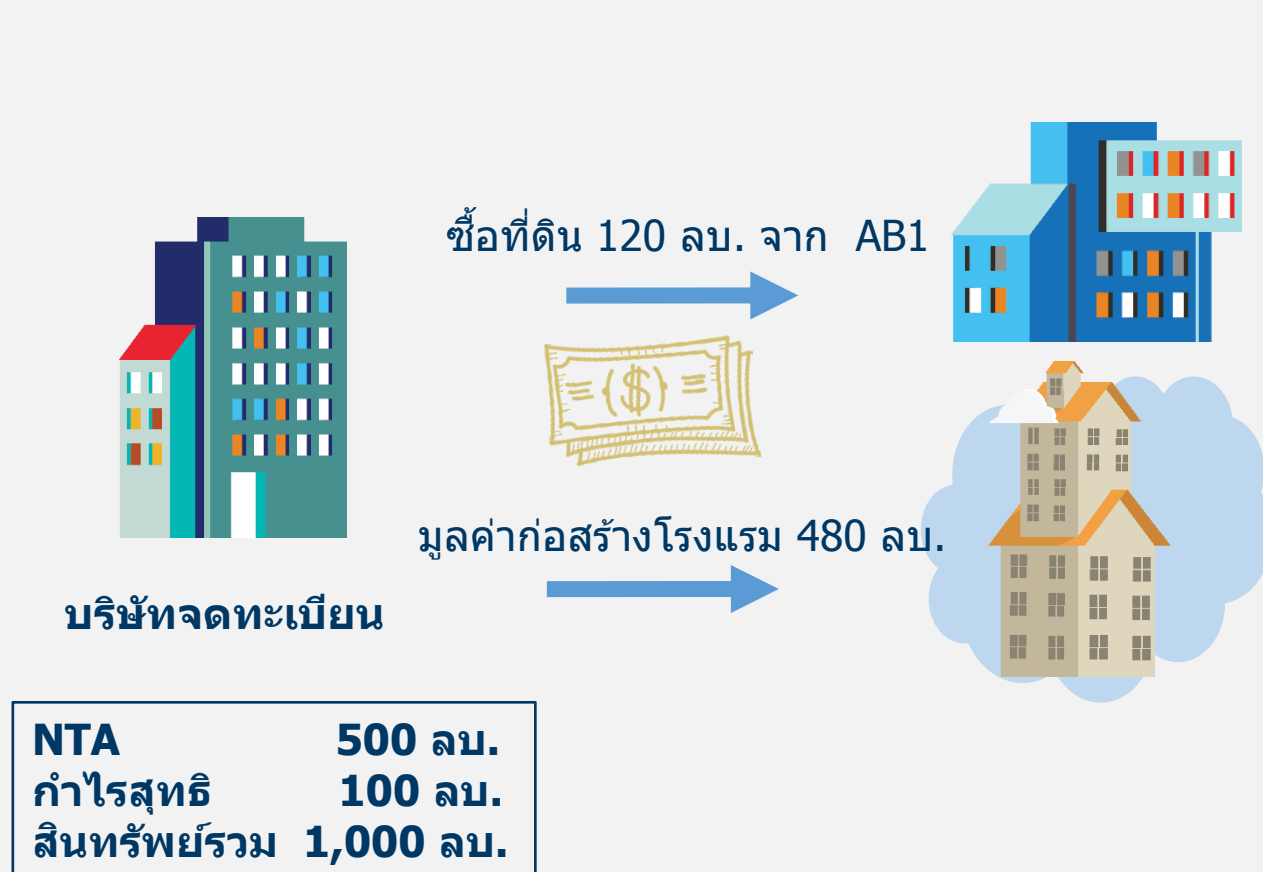
NTA	500 ลบ.
กำไรสุทธิ	100 ลบ.
สินทรัพย์รวม	1,000 ลบ.

	<u>ถือหุ้น</u>	<u>กรรมการ</u>	<u>ผู้บริหาร</u>
นายสนั่น	51%	✓	MD
นายสมใจ	15%	✓	-

Case study การคำนวณรายการได้มาฯ และรายการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทจดทะเบียนซื้อที่ดินริมทะเลจาก บริษัท AB1 มูลค่า 120 ลบ.เพื่อก่อสร้างโรงแรมแห่งใหม่ โดยมีมูลค่าการก่อสร้าง 480 ลบ.

รายการได้มา

เกณฑ์มูลค่ารวมของสิ่งตอบแทน

ที่ดิน 120 ลบ.
ค่าก่อสร้าง 480 ลบ.

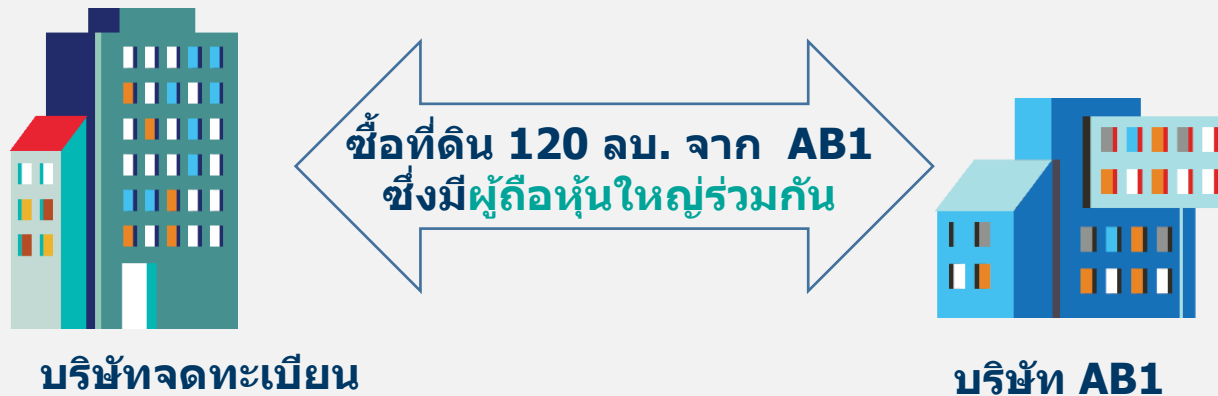
$$= \frac{(120 + 480)}{1,000}$$

= 60%

ขนาดรายการ > 50%
ขออนุมัติผู้ถือหุ้น

Case study การคำนวณรายการได้มาฯ และรายการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทจดทะเบียนซื้อที่ดินริมทะเลจาก บริษัท AB1 มูลค่า 120 ลบ.เพื่อก่อสร้างโรงแรมแห่งใหม่ โดยมีมูลค่าการก่อสร้าง 480 ลบ.

	<u>ถือหุ้น</u>	<u>กรรมการ</u>	<u>ผู้บริหาร</u>
นายสนั่น	15%	✓	CEO
นายสมใจ	12%	✓	-
NTA	500 ลบ.		
กำไรสุทธิ	100 ลบ.		
สินทรัพย์รวม	1,000 ลบ.		

	<u>ถือหุ้น</u>	<u>กรรมการ</u>	<u>ผู้บริหาร</u>
นายสนั่น	51%	✓	MD
นายสมใจ	15%	✓	-

รายการที่เกี่ยวข้องกัน

คำนวณขนาดรายการ

ขนาดรายการ	มูลค่า	NTA
ใหญ่	≥ 20 ลบ.	≥ 3%

ค่าสูงกว่า

ซื้อที่ดิน 120 ลบ.

3% ของ NTA
500 ลบ. = 15 ลบ.

เปรียบเทียบขนาดรายการ ≥ 20 ลบ.
ขออนุมัติผู้ถือหุ้น

ช่องทางการติดต่อ

- เจ้าหน้าที่ดูแลบริษัทท่าน
- corgov@sec.or.th

